Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Die Handschriften der Badischen Landesbibliothek in Karlsruhe

Die Reichenauer Handschriften - Die Pergamenthandschriften

Badische Landesbibliothek

Wiesbaden, 1970

Aug. perg. 196

urn:nbn:de:bsz:31-8357

Visual Library

Facsimile von fol. 1r l. 1—25 bei Silvestre-Madden, Palaeography p. 609. II pl. 220.

2 .liber Augie maioris.

Schild Tres libri soliloquiorum Au*gustini* Au*gustinus* ad Dardanu*m* de presencia dei.

Holzdeckel mit grauem Leder überzogen; die 2 Schließen ausgerißen; die Ecken oben und unten abgerundet.

\+ **CXCVI.** *191 f. (1 c., 23 l.) 254 ╳ 163, s. IX.*

f. 1—24 = 3 Quaternionen I—III; *x. 25.26.27.28|29.30.31.32.33* = q IIII.; *34—49 = 2 Quaternionen* V. VI.; *50.51. x. 52. 53 | 54. x. 55. 56. 57* = q VII; *58—177 = 15 Quaternionen* VIII—XXII; *178. 179. x. 180. 181|182. x. x. x*; *183. 184. Lücke. 185. 186* = q XXIII; *187. 188. 189. x|190. 191. x. x.*

Sortilegia (Losbüchlein).

f. 1 Oracione in ascensa d*omi*ne mitte in cruce.·, adiuro uos | angeli· qui es grandine*m* adfertistis per patre*m* et filiu*m*. | et sp*iritu*m. s*anctu*m. ut non. iactatis lapidem sup*er* terra*m* ista famulo | nomine sed. in aridam. terra*m* et in ocultis monciu*m* sicut iurasti | ///// ıb*us* u*es*tris Ita et nobis p*ro*picius estu; recor.dare d*omi*ne dic | angelo p*er*uiciente populo tuo ipse fecit. contenẽ. cinū tua*m* | aius aius aius chiriale chiriale chiriale ałłałał in uilla| qu*í* dicit*ur* ił+Incipiunt de natiuitate Infantes. Ł I si natus |

Incipit de natiuitate Infantes. Ł I. si natus fuerit. uitalis *est*; Ł II. taedi|u*m*. eda de eret. ŁIII, N*on*. erit. uitales. ŁIIII tractator. erit ŁV | iuuenis peribit. Ł [VI] uitalis eret. Ł [VII] iuuenis peribit. Ł [VIII] similit*er* ŁVIII [I] | In ////////ıb*us* adque s//us eret. Ł [X.] circo.[.i]uit multa regionis., Ł [XI] omnia.//qui | si//////rit. Ł [XII adque] infirm*us* erit Ł [XIII] non *est* uitalis. Ł [XIIII] In omib*us* tractaturus erit. | Ł [XV] iuuenis moriet*ur* Ł [XVI] uitalis et ret pa[.p]uer erit Ł [XVII] felix erit Ł [XVIII] nox dies | uiuit Ł [XVIIII] in onore erit Ł [XX] bellat'. Ł [XXI] lator erit Ł [XXII] lep*ro*sus

erit. | Ł XXIII uolgaris erit. Ł XXIIII conpendia facit. Ł XXV pericula multa so|rtitur Ł XXVI nec diues nec pauper Ł XXVII amicabiles erit. Ł XXVIII // necle|gencius erit Ł XXVIIII. bonus et perfusus erit.

Federproben VII | bonus | XX | bonus pater bbl'

1' [*oben spät* liber qui intitula*tur* | Spec*u*l*u*m eccl*esie*.]

Excerpta uaria, *cf. cod. S. Gall. 230.*

D*omin*us dicit in eu(an)gel*io* Maiorem karitatem nemo habet quam ut animam suam ponat quis pro amicis suis, Petrus ap*ostolus* dix*it*, Ante omnia aut*em* mutuam . . . (**23'**) . . . XXXVI· De amicicia . . . (**24**) . . . Hisidorus dix*it* Rari sunt. amici qui usque (p*er* se *ausradiert*) ad finem p*er*seuerant in caritatem·

In Xp*ist*o nomine incipit sermo s*an*c*t*i. **Effrem** di.(**24'**)aconi de///// finibus seculi.

Fr*atre*s k*arissi*mi sp*iritu* cum credetis. qui loquitur . . . (**29**) . . . iusti aut*em*. cum d*omi*no hereditabunt uitam &ernam in secula seculorum. *ed., nach cod. Barberinus XIV 44, s. VIII und S. Gall. 108, s. VIII. von C. P. Caspari, Briefe, Abhandlungen und Predigten aus den zwei letzten Jahrhunderten des kirchlichen Alterthums und dem Anfang des Mittelalters. Christiania 1890. S. 208—220.*

Incipit prefaciuncula **Petri** monachi.

29' Amorem (*für* Amor est) caritatis. et aminiculum pacis. que nostrum. circa uestru*m* sepius infla*m*mat desideriu*m* . . . (**30**) . . . hunc libellum de Grego in Latino uertere laboraui. *ed. J. B. card. Pitra, Analecta sacra Spicilegio Solesmensi parata. t. III (1883) p. 627. Ernst Sackur, Sibyllinische Texte und Forschungən Pseudomethodius, Adso und die tiburtinische Sibylle. Halle a. S. 1898 S. 59—60.*

In principio cum fecisset d*eus* celum et terram in illa celeste habitacione . . . (**33**) . . . ut nos ab omni malo costodiat et in angeloru*m*. sotietate conlocare dignatus qui uiuit et regnat d*eus* p*er* omnia secul*e* seculorum.

34 In nom*ine* d*e*i su*m*mi Iohannis baptista uenit prædicare et baptizare in deserto Iudeæ ... (**38**) dabit ei d*ominus* tempus penitentiæ hic et dabit uitam aet*er*nam in futuro in secula seculorum am*en*.

Uox clamantis in deserto parate uiam d*omi*ni rectas facite semitas eius. Quid suscitauit istum testimonium . . . (**41'**) . . . et in nobis manebit et nos cum illo in uita futura in secula seculoru*m* amen

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

Videns autem multos phariseorum et saduceorum ... (**45'**) ... In ecclesia celesti in uita*m* aete*rnam* in sec*u*la seculor*um* am*en*.

Ego quidem baptizo uos In aqua ... (**48'**) ... ubi regnabunt sine fine in secula seculorum amen.

Mattheus eugl cu*m*memorat de ista lectione et dixit ... (**175**) ... cap XXXIIII D*ominus* noster: quando p*re*dicauit ... (**178**) ... cum thronis et dominationibus laudantes d*ominum* et bene dicentes In sec*u*la sec*u*lor*um* am*en*

Isidori liber Soliloquiorum.

In nomine s*anct*i trinitatis. incip*it*. lib*er* Soliloquiorum s*anct*i Isidori Spalensis urbis ep*iscop*i. Homo dic*it* Anima mea in angustia e*st*. ... (**182'**) ... Habent sub cęlo finem suam om*nia* = *synonyma I, 5—26. ed. Arevalo t. VI p. 474—480.*

* * * *Lücke durch 2 Bl. weißen Papiers ausgefüllt.*

183 angor// proprius e*st*. ista egritudo ... (**184'**) ... Non existimant auferuntur = *1, 40—50 p. 484—487, 6.*

* * * *Lücke durch 4 Bl. Papier ausgefüllt.*

185 aduersionis quia multiplicati sunt ... (**189**) ... Si enim uolueris te omnino non poterit. Finit amen; = *1, 67—2, 7 p. 492, 8—498, 5.*

Incip*it* ordo ad penitencia*m* dandu*m*

Credis in patrem et filium et sp*iritu*m s*an*c*tu*m | Respd. Credo, Credis quod iste tres p*er*sona sunt ... (**189'**) ... Tunc da illi penitenciam et dic itas orationes sup*er* eum ad penitencia*m* danda*m*. *cf. L. A. Muratori, Antiquitates Italicæ medii ævi t. V (Mediol. 1741), dissert. 68, c. 727. H. J. Schmitz, Die Bußbücher und die Bußdisciplin der Kirche. I (Mainz 1883) S. 746. 754. II (Düsseld. 1898) S. 57—58. 680.*

Oremus. Exaudi d*omi*ne p*re*ces *nost*ras. It*em* alia. P*re*ueniat huic famulo tuo. et ceteras ... ut reconcilietur sic*ut* in sacrame*ntoru*m *est* continetur.

De auaricia.

Oportet nos ergo semp*er* bene facere quia sicut aqua extinguit ignem ita elymosina extinguit peccatum, & Lucas euang*el*(ist)a (**190**) dic*it*. Facite helymosina et hæc om*nia* munda er*unt* uobis et alibi dic*it*. Beati misericordes q*uonia*m misericordia. Ut prius habeas misericordia in anima tua postea in alterius. Ut dicit*ur* miseri anime tuae et unus que decimas ecclesiae pauperibus annis sec*u*lis reddat de omnes res

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK Baden-Württemberg

quas possedet aut laborare potuerit quia in lege scriptum *est* uel decimas decimarum si In uetere sic fuit ut decimas redderent quanto in nouum, et si Iudei In sabbato nulla opera seruile non faciebant, Quanto magis nos In die dominico nihil operare oportet nisi ad ecclesiam uenire ad uerbu*m* d*e*i audiendum. Illi in sabbato non faciebant op*us* seruile. Nos in die dominico. hoc *est* in die resurrectionis opus seruile non faciemus quia peccatis et uiciis non seruimus. Quia enim facit peccatum seruus e*st* peccati. quociens aliqua infirmitas subuenerit corpus et sanguine*m* Xρ*isti* illi quia egrotant accipiant oleum et præsbiterus humiliter petunt et inde corpus suum ungant, Ut scriptum e*st* impleatur infirmatur induceat presbiteros ecclesiae et orent sup*er* eu*m* unguentes eu*m* oleo in nomine d*omi*ni et oratio fidei saluabit infirmu*m*, et alleuabit eum (190') d*ominus* et si In peccatis sit demittuntur ei. Uidete fr*atre*s quia qui Infirmitate habent ad ecclesiam currant corporalem sanitatem recipere et peccatoru*m* Indulgenciam merentur obtinere. Cum ergo dupplicia bona possumus In ecclesia Inuenire quare p*er* p*re*cantatores et p*er* fontes et p*er* arbores diabolica filacteria p*er* caragius et arispices et diuinos et sortilicos dupplicia sibi mala miseri homines conantur inferre. Uerba turpia et luxoriosa de ore uestro nolite proferre ne forte detrahende et male loquendo in s*anct*is festiuitatibus choros ducendos cantica luxoriosa et turpia proferendo delinquas suas unde debuerant d*eu*m laudare Inde sibi uideantur uulnera Infligere; Isti enim Infelices et miseri sunt qui ballacionis et saltacionis ante ipsas bassilicas exercere non metuunt nec erubescunt. et si Xρ*ist*iani ad ecclesia*m* uenerint pagani de ecclesiae reuertuntur, quia ista consuetudo ballandi de paganoru*m* obseruatione remansit, etia*m* uidete qualis e*st* ille Xρ*ist*ian*us* qui de ecclesiam uenerat orare neglecta oratione sacrilega cantica non erubescit ex ore profe^r^re. Considerate fr*atre*s k*arissi*mi si iustu*m* est ut ex ore Xρ*ist*iano ubi corpus (191) Xρ*isti*. Ingreditur luxorioso cantico quas uenenum diabuli proferatur, etsi adhuc aliquos cognuscetis illa sordidissima turpitudinem de uecula uel ceruolo exercere durissime increpate ut eos peneteat rem sacrilegam co*m*mississe. et si quando luna obscuratur adhuc aliquos clamare cognuscetis et ipsos castigare quia graue peccatum sibi faciunt quando luna. que d*e*o iubente certis temporibus obs[c]uratur clamorib*us* suis se defendere posse credunt uel qui contra tempestate clamorib*us* bucinis uel uocib*us* defendere se putant, et ipsos increpate·, Uel illos qui se tempestarius esse dicunt similit*er* facite sunt aliqui rustici homines qui credunt quasi aliquas mulieres quod uulgum dicitur strias

fa e
esse debeant et in aduentus uel pecora nocere possunt uel dusioles et aquaticas uel genischys esse debeant, et kł ian̄ quod maledictus Ianus docuit hoc custodiunt uel in puras quod mensas conponunt aut agurios adtendunt, Ad iuculas cantantes uel sternutacionis rediculosas et ignos obseruant et maones quasi messes et uendemia portare possint quod hoc omnino non *est* credendum quia hoc sapientes refutant (**191′**) et omnino minime credunt. quia hoc de paganorum consuetudine remansit. et sic credimus quod cultores idolorum hoc docuerant hoc minimo conuenit Xρ*ist*iano credere, et Diana scimus quia mulier fuit in quem diabulus habitabat et diuinationis multas faciebat sed p*ost* sua morte in Aephæso pro dea colebant eam, et Demetrius faber cum alios multos sua templa de auro et argento fabricabant que*m* Paulus ap*o*-*stol*us distruxit ut ipse dixit, Quasi contra bestias in Aephæsio pugnauit, et alia mulier fuit iunior Menerua meretrix qui n*on* solum sufficuit ei cu*m* aliis fornicari sed etia*m* cum patri suo Ioue et fr*atre*s suos Marte et Venere fornicata e*st*. et alia heresis e*st* quod stulti homines credunt quod sp*iritu*s cum de homine //////exiat in alio possit intrare q*uo*d hoc omnino numqua*m* potest fieri nisi demones hoc faciunt que p*er* ipsos homines locuntur. et scimus quia aliud nihil *est* (c) quod oculus uidemus nisi ipse demones qui in isto aere uolitant et mille artes nocendi habent. Unde Paulus ap*ostol*us dic*it*. Non e*st* nob*is* conluctatio aduer⟨sus⟩ *Vgl. die Homilie im cod. Parisin. 5600 (olim s. Martialis Lemovicensis) saec. XI fol. 101.*

2 . Lib*er* mon*asterii* Augie maioris.

Schild Speculu*m* eccl*es*ie de varijs v*ir*tutib*us* et vicijs | Petrus mo*n*-*a*chus in q*uo*dam t*r*actatulo | Sermo*n*es seu t*ra*ctat*us* sup*er* cunctis v*er*b*is* ewan(ge)lior*um* | Ysidorus In Soliloquijs suis.

Alte Signatur 12 | 𝔑

Holzdeckel mit grauem Leder überzogen, zwei Lederspangen.

\+ **CXCVII.** *172 f. (1 c., 27 l., f.* $28^{r.v}$ *zu 29 l.,* 114^{v} *28 l.) 260* ⨯ *181, s. IX.*

x. 1. 2. 3 | 4. 5. 6. 7 I; *8. 9. 10. x 11 | 12. 13. 14. 15. 16* II; *17—24 = 1 Quaternio* ·III·; *25—28 = 1 Binio* ·IIII·; *29—44 = 2 Quaternionen* V, VI; *45—54 = 1 Quaternio* VII; *55—86 = 4 Quaternionen* VIII—XI; *87. x. 88. 89 | 90. 91. 92. 93* XII; *94—117 = 3 Quaternionen*